

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 526/24
12.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Олег Копривица, адвокат из Панчева, Трг Слободе бр.1, против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, са седиштем у Зрењанину, ул. Пупинова бр.1, ради исплате, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П1 353/21 од 17.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 12.9.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 353/21 од 17.11.2023. године, у ставовима првом, другом, у делу става трећег изреке, којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање и у ставу четвртом изреке, а жалба тужене се у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 353/21 од 17.11.2023. године, у осталом делу става трећег изреке, којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца за уплату припадајућих пореза и тужба тужиоца се у том делу **ОДБАЦУЈЕ**.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 353/21 од 17.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор стварне ненадлежности Основног суда у Панчеву истакнут од стране тужене. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу, по основу дежурства ван радног

времена (приправности), за период од априла 2018. године закључно са априлом 2021. године, исплати појединачно опредељене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да за тужиоца на досуђене износе изврши уплату припадајућих пореза и доприноса надлежним фондовима: Фонду здравственог осигурања – филијала Панчево, Фонду за незапослене – филијала Панчево и ПИО фонду – филијала Панчево. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, накнади трошкове парничног поступка у износу од 196.400,00 динара.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге је образложила и жалбене предлоге изнела. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку, у потврђеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилац је у спорном периоду био у радном односу код тужене, на радном месту форензички техничар за оперативну форензику, по чину водник прве класе полиције, у ПС Ковачица. Радио је у првој смени од 7-15 часова од понедељка до петка, а након завршетка смене био је у приправности, односно морао је да буде доступан претпостављеном за случај потребе посла, те није могао да се удаљава ван територије ПС Ковачица и имао је обавезу да се увек јави на телефон и што хитније појави у полицијској станиви одакле је упућиван на задатак. Тужилац је био у приправности и викендом, јер је био једини форензичар у ПС Ковачица, а једино је био слободан када је користио годишњи одмор. Налог за приправност се није издавао, а план – распоред приправности је био доступан на огласној табли ПС Ковачица, који је сачињавао претпостављени, крајем месеца за наредни месец. Тужиоцу је накнада за приправност била евидентирана на исплатним листама до 2018. године, а након тога само за приправност за дане викенда, не и за преостале сате приправности. Из налаза и мишљења судског вештака за економско – финансијску област, утврђено је да разлика између исплаћене плате тужиоцу и плате у коју је обрачуната накнада по основу приправности износи 134.979,39 динара, а обрачун увећане плате за приправност је извршен на основу обрачунских листа, карнета и распореда за приправност, у складу са чланом 154. Закона о полицији и члана 27. Посебног колективног уговора за полицијске службенике. Појединачни месечни износи и датуми доспелости наведени су у табеларном прегледу, који је саставни део налаза и мишљења вештака.

Првостепени суд је оценио да је приговор стварне ненадлежности, који је истакла тужена, неоснован, јер је у конкретном случају предмет спора новчано

потраживање из радног односа, за чије решавање је надлежан основни суд, па је одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је испуњен предуслов за постојање приправности, јер је постојао распоред за приправност сачињен од стране непосредног руководиоца, те да је тужилац у спорном периоду као једини форензичар у ПС Ковачица био у приправности већи број сати од евидентираних у платним листама, у којима су евидентирани само сати за време викенда, а тужена тужиоцу није обрачунавала и исплаћивала увећану плату за приправност и у осталом времену, па је применом одредаба чланова 154. став 1, 156, 157, 184. и 187. Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.6/16, 24/18 и 87/18), чланова 12. и 27. Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр.22/15, 70/15), чланова 50, 108. и 240. Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05...113/17 и 95/18) и члана 2. став 2. Правилника о приправности за рад (“Службени гласник РС”, бр.16/17), одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Тужиоцу је на досуђене износе главног потраживања, досуђена и законска затезна камата, у складу са одредбама члана 277. став 1. и члана 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Применом члана 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, првостепени суд је закључио да је тужена у обавези да за тужиоца изврши уплату доприноса за обавезно социјално осигурање и одлучио као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је, у потврђеном делу, правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 50. став 3. Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05...75/14), прописано је да се радним временом не сматра време у коме је запослени приправан да се одазове на позив послодавца да обавља послове, ако се укаже таква потреба, при чему се запослени не налази на месту где се његови послови обављају, у складу са законом, а према ставу 4. истог члана, време приправности у висини накнаде за исту уређује се законом, општим актом или уговором о раду.

Према Правилнику о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, члан 11. став 5, дежурство ван радног времена (приправност) подразумева обавезу запосленог да се по налогу руководиоца у одређеном временском периоду ван радног времена, на радном месту (када се ради о дежурству) или ван радног места (када се ради о приправности) налази у стању сталног потребног степена спремности и доступности које омогућава правовремену интервенцију, радњу или сличну активност у циљу отпочињања, обављања или завршетка посла, уколико се за њим укаже потреба.

Одредбом члана 147а став 1. тачка 5. подтачка 4. Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.101/2005, 63/2009, 92/2011, 64/2015), прописано је да запослени има

право на додатак на плату за додатно оптерећење на раду, за дежурство ван радног времена (приправност) – 10% од основне плате. Наведени додатак прописује и одредба члана 12. став 1. тачка 5. подтачка 4. Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр.22/2015, 70/2015, 17/2018).

Према одредби члана 154. став 1. Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.6/16, 24/18), полицијски службеник је дужан да у обављању полицијских послова ради по посебном распореду рада (дневном или недељном) који одређује непосредни руководилац. Ставом 2. прописано је да непосредни руководилац из става 1. овог члана је дужан да обавести полицијског службеника о распореду и промени распореда радног времена најмање 24 сата пре промене распореда радног времена. Према ставу 3. истог члана, посебан распоред рада у смислу става 1. овог члана подразумева, између осталог, и приправност за рад.

Одредбом члана 156. Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.6/16), који је ступио на снагу 5.2.2016. године, прописано је да је полицијски службеник у обавези приправности када околности посла и задатка то захтевају (став 1.). Приправност за рад, у смислу овог закона, подразумева стање спремности одзива на позив непосредног руководиоца или лица овлашћеног за позив за долазак на рад (став 2.). Приправност, односно околности које указују да полицијски службеник распоређен на одређено радно место мора бити доступан и приправан да, по позиву непосредног руководиоца или лица овлашћеног за позив, обави посао или задатак који је планиран и за који се очекивала потреба евентуалног ангажовања полицијских службеника са одговарајућег радног места, прописује министар (став 3.). Наведени члан 156. измењен је Законом о изменама и допунама Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.24/18), који је ступио на снагу 3.4.2018. године, којим је прописано да је полицијски службеник у обавези приправности када околности посла и задатка то захтевају (став 1.). Приправност подразумева обавезу полицијског службеника да се, ван радног времена, у складу са посебним распоредом рада или налогом за приправност, налази у стању потребног степена спремности која омогућава да се на позив овлашћеног руководиоца одазове позиву на рад у одређеном временском периоду и на одређеном месту (став 2.). Начин одређивања приправности, садржину и изглед налога за приправност прописује министар (став 3.). Одредбом члана 187. став 1. тачка 4. Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр.6/2016, 24/2018, 87/2018), прописано је да полицијски службеник остварује право на увећану плату у висини утврђеној овим законом, и то за приправност – за сваки сат приправности, у складу са посебним распоредом рада или по налогу, у висини 10% вредности радног сата основне плате.

Поштујући цитиране одредбе, код утврђених чињеница да је тужилац као форензички техничар за оперативну форензику у полицијској управи И (ОСЛ) у дирекцији полиције Полицијске управе, ПС Ковачица, Група за сузбијање криминала, у периоду од априла 2018. године закључно са априлом 2021. године, остварио часове приправности за које му није исплаћен додатак на плату, односно увећана плата, првостепени суд је, супротно наводима жалбе тужене, правилно применио материјално право када је закључио да је тужена дужна да тужиоцу исплати износе накнаде по том основу, у висини утврђеној на основу налаза и мишљења судског вештака за економско – финансијску област.

Време у коме се запослени не налази на месту где обавља послове, а у коме је дужан да се одазове на позив послодавца да обавља послове (уколико се за то укаже потреба), представља самостални основ за увећање плате запосленом по основу приправности, независно од тога да ли је полицијском службенику по основу нередовности у раду утврђен додатни коефицијент у складу са правилима из Закона о полицији.

Како је налаз и мишљење судског вештака, на који није било примедби, дат на основу обрачунских листа тужиоца, карнета и распореда за приправност за спорни период, нису од утицаја наводи жалбе тужене којима указује да тужилац није имао налог за приправност непосредног руководиоца, као и да је тужилац био у приправности само у часовима када је по распореду био приправан и који су му исплаћени. Поред тога, чињенице да је постојала обавеза запослених по основу приправности ван радног времена по завршетку своје смене и у данима викенда, као и да је била пракса да непосредно претпостављени доноси усмену одлуку о обавези приправности за запослене, првостепени суд је утврдио из исказа тужиоца и сведока, којима је поверовао, као и из редних листа тужиоца за спорни период које је сачинила тужена, које чињенице нису доведене у сумњу доказима које је предложила тужена у првостепеном поступку у смислу одредбе члана 231. Закона парничном поступку, па је неоснован навод жалбе тужене да суд није правилно и потпуно утврдио чињенично стање о тим околностима, као и на који начин је та обавеза у режиму рада установљена за тужиоца.

Како се наводима жалбе тужене не доводе у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде у ставу другом изреке, то је у том делу потврђена, како одлука о главном потраживању, тако и одлука о камати, јер је донета правилном применом одредаба чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Како представља акцесорни захтев, потврђена је и одлука садржана у делу става трећег изреке првостепене пресуде, којом је усвојен тужбени захтев за уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање на досуђене износе, јер је донета правилном применом правила из чланова 2, 3. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Потврђена је и одлука садржана у ставу првом изреке првостепене пресуде, јер је стварна надлежност првостепеног суда правилно заснована у смислу одредаба члана 22. став 3. Закона о уређењу судова и члана 1. Закона о парничном поступку, с обзиром на то да је предмет спора имовинскоправни захтев из радног односа.

Међутим, доносећи одлуку садржану у преосталом делу става трећег изреке, првостепени суд је поступао по тужби тужиоца у делу тужбеног захтева који се односи на уплату пореза на увећану плату по основу приправности, при чему се уплата пореза не може тражити у парничном поступку, имајући у виду одредбе Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којима је прописано да се порески поступак који се односи на утврђивање, наплату и контролу јавних прихода, спроводи по начелима и у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, чиме је

учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, због чега је донео одлуку као у ставу другом изреке ове пресуде.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу четвртом изреке побијане преусуде, јер је донета правилном применом одредаба чланова 153, 154. и 162. Закона о парничном поступку и одговара исходу спора и успеху странака.

Туженој, која није успела у поступку по изјављеној жалби, не припада накнада трошкова другостепеног поступка у смислу одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку, па је одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је на основу одредаба чланова 390, 391. став 2, 401. тачка 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**